Concursul ȘTEFAN RUHA, ediția III-a

(Grigore Constantinescu – 15 octombrie 2011)

Împlinirea a optzeci de ani de la nașterea marelui artist Ștefan Ruha a coincis, la începutul lunii octombrie, cu tradiționalul festival „Zile muzicale sătmărene" și desfășurarea celei de a III-a ediții a Concursului Internațional de vioară „Ștefan Ruha Istvan" (7 – 9 octombrie).

Evocarea personalității muzicale omagiate ne sugerează un impresionant drum de împlinire, de-a lungul carierei. Vorbind despre tânărul muzician, unul dintre criticii care i-au urmărit primele decenii de solistică, Jean-Victor Pandelescu, ne oferă o descriere impresionantă a evoluțiilor sale concertistice. Într-o cronică publicată în 1953 citim: „Temperament viguros și năvalnic, dispunând de o forță artistică înnăscută, Stefan Ruha cântă cu naturalețe și ușurință. În mâna sa, vioara... pare o jucărie minunată. Violonistul posedă nu numai ușurința execuției, dar și căldura unui ton plin și puternic ce răzbate departe și care, în sunetele grave, sunt de o răscolitoare forță emotivă."

După laurii cuceriți în acea perioadă la Concursul Național al Tinerilor Soliști și la Festivalul Tineretului și Studenților din 1953, numele interpretului se impune prin numeroasele sale performanțe. Este de menționat că personalitatea lui Ștefan Ruha, la momentul respectiv strălucind prin tinerețea talentului său, s-a făcut remarcată în lumea muzicii prin laurii confruntărilor competiționale (P.I. Ceaikovski – Moscova, Jacques Thibaud – Paris) și cucerirea Premiului I în prima competiție internațională dedicată, în 1958, lui George Enescu. Istoria Festivalului și Concursului enescian rămâne astfel pentru totdeauna legată de numele lui Ștefan Ruha, de victoria sa artistică, ceea ce a urmat în drumul vieții parcă ar fi, simbolic, consecința momentului. Simpozionul dedicat memoriei muzicianului, desfășurat în timpul concursului la care am asistat acum, a demonstrat cu prisosință ideea aceasta în cuvântul participanților și proiecția filmului realizat de doctoranda Mirela Capătă din Cluj-Napoca.

Sub conducerea lui Rudolf Fatyol, directorul general al Filarmonicii „Dinu Lipatti" din Satul Mare, această ediție a reunit în juriu reprezentanți ai violonisticii din România – Daniel Podlovski și Mihaela Tomescu (președinta fundației Remember Enescu), din Ungaria – Śarosy Gyorgy de la Debrecen, din Turcia – Dușen Kaseinov de la Ankara și subsemnatul din partea Uniunii Criticilor Muzicali. Problema participărilor competiționale, în această perioadă, continuă să fie critică, astfel, din cei 15 violoniști înscriși au participat doar 8, selecția drastică reducând participarea, în etapa a doua, la doar 4, din care finaliștii cu obținut două premii. Este vorba de studentul Valentin Șerban de la Universitatea Transilvania, îndrumat de maestrul Ilarion Ionescu Galați și studentul Gyenge Tibor, îndrumat la Hochschule für Musik din Graz de către solista Silvia Marcovici. Problemele observate în timpul desfășurării competiției au făcut remarcate performanțele de tehnică și obținerea unor versiuni convingătoare în repertoriu (pentru concerte de Mozart, Ceaikovski, Glazunov, sonate solo de Bach, piesa obligatorie – Dansuri românești de Bartok). Selecția destul de severă ține seama și de moștenirea artistică a măiestriei solistului și profesorului Ștefan Ruha, obligatoriu de păstrat în criteriile de evaluare pentru juriu.

În atmosfera pozitivă a climatului festivalier (cu recitaluri susținute de Dan și Liana Podlovski, Bianca și Remus Manoleanu și actorul Victor Rebengiuc, simfonicul Filarmonicii dirijate de Franz

Lamprecht), reținem talentul tânărului Valentin Șerban, deținătorul premiul I datorită interpretării expresive și artistic argumentate a Concertului de Glazunov.

În harta competițională a vieții muzicale românești, această a III-a ediție apreciem că se înscrie pe linia exigenței și calității ce conduce participanții spre alte întreceri de tineri maeștrii și, firește, afirmări în cariere internaționale. Valentin Șerban este unul dintre candidații unui astfel de viitor.